



Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

Ziarul Comunităţii Maghiare din România  
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88.  
(Dos. No. 934/1938)  
Dr. VARNAY ELEMÉR  
felelős szerkesztő

## A KENYÉR

Mi a kenyér? Erre a kérdésre röviden így felelhetünk: kenyér a földi javak királya! Amikor ezt a meghatározó kimondottuk, megdönhetetlen és örökkévaló igazságosággal feleltünk le, mert a kenyér forrása mindennek, Forrás az életnek, az erőnek, az egészségnek. Amíg megvan mindennapi kenyérünk, addig boldogok és megelégedettek vagyunk, míhelyt azonban hiányzik asztalunkról, vagy elfogyatkozik, szerencsétleneknek, kifosztottaknak érezzük magunkat lelkiünk legmélyéig. Ilyenkor panaszunk, lázadunk és a legrettenetesebb dolgokra vagyunk képesek. Attól az időtől kezdve, hogy az édenből kiűzés után Isten ezt a célt tűzte az ember elé: Orcád élékével egyed a te kenyeredet, mignem visszatérsz a földre, — a kenyérért munkálkodik mindenki.

A gyermek nem azért vonul be zsenge korában az életpadjaiba, mert erre a törvény ereje kényszeríti, hanem mert a mai idők embere jól tudja, hogy a tudomány könnyebb kenyérszerzést biztosít. Minél jobban felismerjük a civilizáció fejezetével vértve, annál inkább megállja helyét a létért való küzdelemben és annál inkább győzelmet minden akadály felett. A kenyérért munkálkodik korunk reggeltől késő estig a szántón a mezőn, a hivatalnok íróasztala mellett, az iparos a műhelyében, a tanító az iskolában, a bányász a mélyén és így tovább. Számba sem veszik a fáradságot, a munkának minden erőket próbára tevő kemény munkáját, mert szemük előtt egy cél lebeg csupán: biztosítani a maguk és családjuk számára a mindennapi kenyeret.

Amikor néhány évtizeddel ezelőtt a szocializmus megjelentette energiás harcát a kapitalista társadalmi berendezkedés ellen, a kenyérért indított harcot. Jelszavává tette, hogy a dolgozni akaróknak munkát és kenyeret adunk. Teljes joggal tette ezt, mert a régebbi időkben, sőt ma is nagyon egyenlőtlen a kenyér elosztása az emberek között. Vannak, akik dúlakodnak benne, és meg a legrettenetesebb nyomorúságban élnek annyira, hogy a gazdagok asztaláról lehurolt morzsák is megelégednének, de abból sem jut nekik. Ez a kiáltó szöveg szűlt azután az osztályharcot. Akiknek bőven van kenyérük, bezárják szívüket és elnézik mostoha sorsát a szegényeknek. Még a népek közötti ellentéteket, a véres harcot is gazdasági okok, vagyis kenyérgondok szülik. Ezért tört ki a háború két ország között, mert az egyiknek nincsen elég kenyere s így a többletet el akarja venni a másiktól, vagy azért, mert az egyiknek igen sok kenyere s a másik elzárva előle az értékesítési lehetőséget, mint mondani szokták a saját zsirjába fullad.

Pedig a kenyeret nem átokképpen adta Isten az embernek, hanem áldással. Az a betető fátal Istennek legdrágább ajándéka, mely jelzi az Ő végtelen kegyelmét és soha nem múló csodás szeretetét. Ezért mondja a néphit, hogy minden buzaszemen ott található az örökkévaló Isten képe. Mikor Jézus így tanított bennünket imádkozni: Kenyerünk mindennapi kenyérünket add meg minékünk, akkor akarta jelezni, hogy nekünk önmagunk számára kért kenyeret, hanem egy áldott közösség, az egész emberiség számára. Nagy és felemelően szép szociális jelentősége van Jézus ezen szavainak. Ez tanít bennünket arra, hogy szabad önzőknek lennünk, nem szabad csak magunkat törődni, hanem szeretetünket ki kell terjesztenünk minden embertársunkra. Mindnyájan egy Atyának vagyunk gyermekei, Krisztusnak megváltottjai, ezért egy irányban egy kötelességünk van: a tiszta szívből való önzetlen szeretet.

A gazdagnak meg kell értenie, hogy Isten nem áldotta meg őt bőségesen földi javakkal, hogy az ő csupán a maga számára használja, hanem főleg másoknak is juttasson. Igyekszik enyhíteni a nyomor és gátolni az inséget, mert ez keresztény és egyetemes felebarátai kötelesség. A kenyér akkor lesz igazán áldás számunkra, amikor azt másokkal is megosztjuk. A munkadómért nem szabad kizsákmányolni munkásait, nem szabad őt modern rabszolgának tekinteni, hanem áldott és hűséges munkatársnak, aki a maga verejtékeppel, a saját testének töredelmével hozzájárul az ő vagyona gyarapításához. A munkás pedig értesse meg, hogy neki hálásnak kell lennie munkaadójával szemben s a megadott kenyér ellenértéke fejében lelkiismeretes munkát kell végeznie. Hűséges sáfárként kell szolgálnia, mert minden mindnyájunktól számon kéri egykor sáfárságunkat.

A kenyér a földi javak királya. Forrása az életnek, az erőnek, az egészségnek és mindennek.

BIRÓ LASZLÓ (Satulung-Hosszúfalva).

## Laval rádiószózata a francia nemzethez:

# Vagy beleilleszkedünk az új európai rendbe vagy készülnünk el civilizációnk pusztulására

Elhangzott Laval francia miniszterelnök rádiószózata, amely nemcsak az új kormány célkitűzéseit körvonalazza, hanem egyben a legsúlyosabb vádirat is azok ellen, akik az utolsó néhány esztendőben a párisi kormány tagjai voltak. A miniszterelnök megállapítja, hogy elődei néhány év alatt a tekintélynek örvendő Franciaországot a tönk szélére juttatták és bűnüket tetézték azzal, hogy a hadüzenettel belevitették a tragédiába. A római per vádirata, az összes tanuvallomások mind eltörpülnek Laval vádjai mellett. Nyílt beismerés annak, hogy a baloldali politika belesodorta Franciaországot a háborúba, amelyben alul kellett maradnia. Laval azonban nemcsak vádakot emel, hanem megmutatja az utat is, mely Franciaország jövőjét az új Európában biztosíthatja. Ez a Németországgal való legszorosabb együttműködés és megteremtése azoknak az előfeltételeknek, melyek Franciaország méltó helyét kijelölik az új európai rendben. Sikertül-e ez Lavalnak és munkatársainak, a jövő títka. Azonban Európa jövője békéje érdekében remélni kell ezt.

## A hadüzenet merénylet volt Franciaország ellen

Hétfőn este Laval a vichyi rádióban beszédet intézett honfitársaihoz. Egyebek között a következőket mondotta:

— Politikai pályafutásom során nehéz napok virradtak reám, amikor Franciaország jövője forgott kockán.

Vághányszor hatalomra jutottam, ily súlyos órákban élt a nemzet.

1936-ban, amikor meg kellett válnom a kormány vezetésétől, hatalmas és általános tekintélynek örvendő Franciaországot vettem át tőlem utódom.

Elég volt három esztendő ahhoz, hogy ezt az erős és tekintélyes országot egyesek tehetetlensége, mások pártoskodása és a csapkodása és némelyek árulása a tönk szélére juttassa.

Nem maradt más hátra, minthogy az utolsó mérényletet is elkövessék az ország ellen, azaz: hadat üzenjenek. Ezt a hadüzenetet vereség, nyomor és pusztulás követte.

— Péntán tábornagy megbízásából és az ő legmagasabb irányítása mellett ma ismét itt állok az ország élén, — folytatta beszédét Laval.

Franciaország történelmének egyik legtragikusabb időszakát éli.

## Franciaország és Németország közeledése az európai béke feltétele

Laval megemlékezett a német-francia viszonyról is. Egyebek között a következőket mondotta:

— Most pedig rátérek arra a nyilatkozatra, melyet honfitársaim várnak tőlem, hiszen mindenki tisztában van hatalomra jutásom fontosságával. Már régóta, amióta a politikai élet küzdőterére léptem, mindenkor fennhangon mondtam, hogy

Franciaország és Németország közeledése az európai béke feltétele.

Különös buzgalommal kerestem tehát a megegyezés alkalmait. A megegyezés vessen véget a multban gyakran felmerült tragikus egyenetlenkedéseknek, melyek a két népet szembeállították egymással. Etekintetben francia politikára — kizárólagosan franciára — van szükség, minden idegen befolyástól ment politikára, melynek szükségességét a történelem igazolta s mely ma is megnyilvánul és azt a közeledést

## Minden kétértelműséget ki kell küszöbölni

—Montoire óta, 1940 óta a háború az összes földrészekre kiterjedt és új jelentőséget kapott.

Ujabb és parancsolóbb indokok sürgették tehát egy oly politika keresését, mely a megértést és kibékülést szolgálja Franciaország és Németország között.

— Az tábormagy-államfő megbízásából veszem át az ország ügyeinek vezetését, míg a francia fegyveres erők főparancsnoki tisztségét a marsall nevében Darlan tengernagy tölti be. Fogadom és ígérem honfitársaimnak, hogy minden tőlem telhetőt megteszek annak érdekében, hogy a francia nemzetet kiemeljem mai nyomorából. A kormány felelősségének tudatában teljesíti kötelességét, hogy csökkentse a szenvedéseket. A kormány semmit nem mulaszt el, ami az ország javát szolgálhatja.

A kormányelnök a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a nemzet minden tagjának helytállással, lelkes és szívós munkával kell bebizonyítani életéretjét és élni akarását. Utalt azokra a nehézségekre, melyeket a szebb jövő érdekében le kell küzdeni, majd a gazdaságszolgálatomhoz fordulva a következőket mondotta:

— Azt hiszem, ismerem a parasztság lelkiületét. Tudom, mily áldozatkész a gazdanép, ha Franciaország létéről van szó. A francia gazdaságszolgálatomnak azt üzenem, művelje földjét ugyanazzal a kitartással, mint amellyel védeni tudta. Ami a munkásságot illeti, az új rendszertől nem kell idegenkednie, hanem ellenkezőleg: ez lesz reményei valóra váltója.

szolgálja, mely nélkül a viszály továbbra is fennállana és a béke és hazánk ügye egyaránt veszélyben forogna.

A háború meg egyszer végig szántott Franciaországon. Ami tehát fontos lett volna tegnap, nem kevésbé fontos ma. Ez a meggyőződés fűtött engem, amikor 1940 júliusában megkezdtem tárgyalásaimat, melyek eredményeképp néhány héttel később a tábornagy és én Montoireba mentünk. S ott a történelemben eddig példanélküli esettel találtam magamat szemben:

a győző kijelentette, nem akar visszaélni diadalával és Franciaországnak az új Európában multjához méltó helyet ajánlott fel.

Montoireban egy új politika elveit szögeztük le, melynek alkalmazásában Franciaország becsületét és életérdekeit nem kellett feláldozni!

Azok az óriási harcok, melyeket Németország a bolsevizmus ellen folytat, nemcsak kiterjesztették a háborút, de feltárták ennek teljes jelentőségét is. Azt hiszitek talán, hogyha a Szovjet győzne, megállana határainknál? És eltűnének-e, hogy a bolsevisták Anglia jóváhagyásával egy oly rendszert vezessenek



## Európa minden részéből szerencsekívánatokkal halmozták el a német Vezért születésnapja alkalmából

Berlinből jelenti a Rador: Hitler Adolf birodalmi vezér és kancellár ötvenharmadik születésnapja alkalmából Viktor Emánuel olasz király és császár üdvözlő táviratot intézett a Vezérhez, ebben úgy a Vezér, mint az olasz nép nevében kifejezésre juttatta szerencsekívánatait. Hitler vezér táviratban köszöntötte a szerencsekívánatokot és hangoztatta, hogy a német és olasz nép közös harcából Olaszország is hatalmasabban és erősebben kerül ki.

Üdvözlő táviratot intézett Hitler vezérhez Mussolini és szerencsét kívánt úgy a Vezérnek, mint az olasz nemzetnek. Ezzel a határozottabban győzelmi akarattal a Vezér körül egyre szorosabb egységet alkotó német katonák. Ebben a győzelmi akarattal az olasz katonák. És az olasz nép is vállalva harcol a német oajtárral. Hitler vezér táviratban mondott köszönetet a német szerencsekívánatokért és ama meggyőződéssel fejezte ki, hogy a német és olasz nép jobb sorsra vezetése érdekében ezt a háborút győzelmesen fejezik be.

Brüsszelből jelentik, hogy a Vezér születésnapja alkalmából a brüsszeli német hatóságok székhelyeit díszítették. A Vezér születésnapjának a flamand nép is nagy figyelmet tanúsított. Leclercq, a flamand mozgalom vezére üdvözlő táviratot intézett Hitler vezérhez, akit díszített a flamand nép őszinte érzelmeivel.

A norvég sajtó nagy cikkeket méltatta Hitler vezért születésnapja alkalmából. Hangoztatták, hogy Európa jövőjét személyesíti meg és Norvégia ilyen értelemben üdvözlö a Vezért. A születésnap alkalmából Oszlóban rendezett nagyszabású katonai ünnepségen a norvég miniszterelnök is megjelent.

Berlinből jelenti a Rador: A német vezéri főhadiszállás közli, hogy Hitler vezér a születésnapját is a vezéri főhadiszálláson töltötte. A megszokott délelőtti katonai megbeszélések alkalmával Keitel tábornagy és Helder tábornok vezérkari főnök tolmácsolták a hadsereg szerencsekívánatait. Göring birodalmi marsall és Milch tábornagy, valamint Raeder nagy admirális a légierő és haditengerészet szerencsekívánatait fejezték ki. Ribbentrop külügyminiszter, Himmler, az SS-alkulatok és a német rendőrség főnöke, Dietrich német sajtófőnök és a nemzeti szocialista párt vezetőfőnöke is a vezéri főhadiszálláson üdvözlötték a Vezért.

Rómából jelenti: A Messagero tokiói külföldi költője cikkében beszámol arról, hogy Burmában az angol és kínaiak rendkívül kíméletlen harcmodorra számítottak. Visszavonulásuk során nemcsak felégették a katonai helységeket, hanem megmérgezik a kutakat és a folyókat. Japán katonai körök megállapították, hogy az angol-kínai csapatok április 12-én és 14-én mérgezőgázokat használtak. Japán körök ezzel kapcsolatban arra az álláspontra helyezkednek, hogy ezek után Japán a maga részéről kénytelen lesz ugyanolyan harcmodort követni.

## A visszavonuló angol és kínai hadsereg megmérgezi a kutakat és mérges gázokat használ

A Domei iroda jelentése szerint Japán csapatok szálltak a Szumátrától délnyugatra fekvő Sura és Nias szigeteket, melyeket elfoglaltak. Az amerikai hadügyminisztérium hivatalosan közölte, hogy a Fülöp-szigeteken folyó harcok során a japán tüzérség ismét heves tüzzel árasztotta el a Corrore erődítményét és ott nagy károkat okozott. Az amerikai hadijelentés beismerte, hogy Panay-szigetén a japánok újabb partraszállást hajtottak végre.

A Port Darwin és több más ausztráliai kikötő ellen intézett légitámadások során a japán tengerészeti erők hatványhat ellenséges repülőgépet lőttek le és pusztítottak el. Ugyanakkor a japánok vesztesége csupán hat gép volt.

Emelkednek a tőzsdei arfolyamok. Tokióból jelenti a Domei iroda, hogy hétfőn Japán nyugati és középső részén újabb több óráig tartó légirojadó volt. Más tokiói jelentés közli, hogy az ellenséges légitámadások rendkívül hatásos elhárítása az az eredményt járt, hogy a tokiói tőzsdén valamennyi érték emelkedett.

Tozso japán miniszterelnök, mint a Német Távirati Iroda jelenti a japán fővárosból, hétfőn kihallgatáson jelent meg a császárnál, akinek beszámolt az általános helyzetéről.

Tokióból jelenti a Domei iroda: Északkeletben tízennyegyezer kínai katona megadta magát. Délkeletben ugyancsak több ezer kínai katona adta meg magát, közöttük sok tiszt és ezredparancsnok is.

Az amerikai offenzíva még sokáig késik. Mac Arthur, a távolkeleti amerikai hadseregnek a Fülöp-szigetéről elmenekült főparancsnoka nagygyűlésen kijelentésekkal igyekezett megnyugtatót szöveget adni, hogy a japánok részéről nem fenyegeti veszély. Ezzel szemben a távolkeleti légierő amerikai parancsnoka nem ilyen magabizós, amint az a „News Chronicle” című angol lapnak adott nyilatkozatából látható. Black tábornok kijelentette, hogy Rabaul elcsúszása lenne az első lépés a japánok ellen indított offenzívának. Erről azonban még korai beszélni. Ehhez elsősorban szükséges a hadsereg újraszervezése, légierő teremtése és ami mindennél fontosabb, a kellő felszerelés előteremtése. Mindez azonban hosszabb időt vesz igénybe.

A kínaiak visszavonulnak. A Rador közvetíti a Német Távirati Iroda stockholmi jelentését, melyet az United Press csungkingi távirata alapján közöl. E szerint a japán csapatok nyomása egyre erősödik Burmában és a kínaiak nem tudták tartani azokat az állásokat sem, melyeket a Szmittang folyónál előre kiépítettek. Innen nyugatra a japánok újabb bekerítő hadműveleteket végeznek és igyekeznek összeköttetést teremteni a hegyeken át előrehaladó japán egységekkel.

Amerika a Szovjet támaszpontjaira vágyik. Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: Keddelőtt délután (japán időszámítás szerint) Japán központi és nyugati vidékein légirojadó volt. Japán központi részén (japán időszámítás szerint) délután öt óra körül ért véget a riadó.

A Domei-iroda jelenti Tokióból: A Fülöp-szigeti harcok során azok a japán csapatok, amelyek a Luzon-szigeten előnyomulva az ellenséget bekerítették, április 19-én Dumorotól délre kapcsolatot teremtettek egymással. Ezzel ez az utvonala, amely a Luzon-szigetet átszeli, teljesen a japán csapatok birtokába került.

A Stefani-iroda jelentése szerint Japán bombázó repülőgépek eredményesen bombáztak a szibériai összevont ellenséges csapatokat és az ellenük súlyos károkat okoztak.

A Fülöp-szigeti harcokról érkezett legújabb jelentés szerint Japán repülőgépek elsüllyesztettek egy el-

## Az államvezető rendet teremtett egy internátusban

Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Ion tábornagy-államvezető utasítására a miniszterelnökség egyik ellenőre vizsgálatot tartott a Principele Nicolae tanoncotthonban és az egészségügyi minisztérium alá tartozó leány-tanoncotthonban. A fiú-tanoncotthonban megállapították, hogy a műhelyek és az osztályok nincsenek kellőképpen tisztán tartva és a gépek gondozatlanok. A hálótermek sem voltak eléggé tiszták és a növendékek egészségére és nevelésére vonatkozó gondoskodás sok kívánnivalót mutatott. Ezzel szemben a leány-tanoncotthonban tisztaság és gondozott helyiségeket találtak és az ügykezelés is mintászerű. Antonescu Ion tábornagy-államvezető intézkedett, hogy a fiú-tanoncotthon igazgatóját és a mulasztásban vétkes személyzetet kicseréljék. A két intézet tűzfagondnokai küzd és ezért az államvezető elrendelte, hogy lassan el az intézeteket megfelelő mennyiségű tűzfával és ugyanakkor utasítást adott, hogy az összes főnöki és fiú-tanoncotthonokat és intézeteket haladéktalanul lássák el a szükséges anyagokkal.

## A hinduk nem szerveznek szabadcsapatokat

A Német Távirati Iroda jelentése szerint Pandit Nehru, a nemzeti kongresszuspárt elnöke beszélgetést folytatott az újságírókkal, akiknek kijelentette, hogy egyes lapoknak az a híre, mintha a hindu kongresszuspárt szabadcsapatokat készítené szervezni a japánok ellen, nem felel meg a valóságnak. A guerrilla-háború megszervezése az indiai kormányknak lehetne feladata, de ennek a kongresszuspárt nem tagja.

## Tokió bombázóit ajándékokkal halmozták el az amerikai nagytőkészek

A Reuter brit hírközvetítő ügyműködés értesítése szerint a newyorki nagy cipőgyárak 2500 dollár jutalmat ajánlottak az első északamerikai pilótának, aki bombát dobott Tokióra.

A newyorki repülőközponthoz az Egyesült Államok minden városából érkeznek pénz- és természetbeni adományok ama pilóták számára, akik valamelyik japán város bombázásában részt vesznek.

Az északamerikai rádió bemondja az adományozók neveit.

Így számos kereskedelmi vállalat számára az adományozás a hirdetés olcsó és könnyű eszköze lett. Tokió bombázása ilyenformán az Egyesült Államokban az üzleti propaganda ügyletévé vált. A Stefani-iroda politikai szerkesztője ezzel kapcsolatban azt írja, hogy ez a kalmarsszellem, mely még a háborúban is üzletet csinál, melyen felháborította az európai közvéleményt. (Rador).

## Leleplezett bűnszövetkezet, mely zsidókat szabadított ki a munkatáborokból

Bucurestiből jelenti a Rador: Az ilfovi ügyészség vádiratot adott ki több személy ellen, köztük a hírhedt Atatzky-család több tagja ellen is. Az ügybe belekeveredettek foglalkozásszerűen ülték a zsidóknak a munkatáborokból való kiszabadítását. Az eset akkor pattant ki, amikor Biterfeld dr. bucarestii lakos az Atatzky-család fejével egyetértésben megszerezte egy Simsonovici nevű zsidó nőt, aki megszökött a táborból és hamis iratokkal tartózkodott a fővárosban. A feljelentés nyomán a rendőrségnek sikerült felgöngyölíteni az egész szélhámoságot. A gettóból való kiszabaduláshoz szükséges hamis iratokról Dumitrescu Stefan rendőrségi tisztviselő gondoskodott, míg a „felhajtókat” Tessler Faibis aias Alter Filip, Aronovici Simon és Marcovici Lupu személyében tartóztatták le. Az eljárással a többi között a következők kerültek család uton Bucurestibe: Atatzky Fani, Atatzky Silvia, Atatzky Moise, Dunetz Clara, Dunetz Moise, Polivanovski Leila, Polivanovski Sapsa, Marcovici Avram Simion, Marcovici Marcel és Marcovici Zisia. A vizsgálat tovább folyik.

**FORUM (Arad)** a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10  
Előadások 5, 7-15, 9-30-kor. 3-kor matiné 40 fűi egyszékes helypárre

**Ma!** Az utóbbi évek legszenzációsabb repülő filmje  
A főszerepben: Randolph Scott, Margaret Lindsay, Preston Forster. Műsorán kívül a legújabb 10. számú ONC-U A-hiradó

**Eltörött szárnyak**

# HIREK

**Timisoara (temesvári) szerkesztőség és kiadóhivatal:**  
L. Pata Brătianu 3. Telefon: 28-10.

**Aradon előfizetések, hirdetések és reklámciók Reclama**  
**Hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.**

**Aradi szerkesztő: Babuceay György.**

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

**Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-  
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.**  
**Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—  
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.**  
**Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30  
fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek,  
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a  
rendes előfizetési díj kétszerese.**

## Bánsági operettíró sikere

Freidorful Nou (Szabodfalu) községnek érdekes lakója van. Ott él szerény elvonultságban sikari Kovách Sándor nyugalmazott pénzügyi tanácsos, akit nemcsak a rideg szakmák érdekelnek. Kovách Sándor a drótszürü ebeknek egész Európában hírneves szakértője. Mint fajkutya-tenyésztő igen nagy eredményeket ért el az állatnemesítés tényleg és hol mint rendező, hol mint zsűritag állandóan résztvevő a kótörök-versenyeken. A kiváló sportember szívében a költészet számára is maradt hely; igen sok népszerű dal szövegének a szerzője és mint librettista egyik legzamatosabb uttörője a könnyű daljátéknak. Különös érdeme Kovách Sándor ezirányú munkásságának, hogy versei mindig izlésesek, finomak, mentesek minden közönségségtől és párti hatásvadásztól, így önmagukban véve is költői értéket alkotnak.

Most, hogy nyugalomban van a poetikuss lelkű pénzügyi tanácsos, még bővebben rendelkezik idővel, hogy áldozhasson muzsájának. Kovách Sándor termékenyebb, mint valaha. Ezt igazolja a budapesti zeneművészeti főiskolán aratott fényes sikere is. Az ott legutóbb rendezett szerzői verseny alkalmával Benkő Béla aradi zeneszerző díjat nyert a „Lehullott a piros róza” című dalával. Ez a zeneszám egyik betéte Kovách Sándor „Maros vize folyik esendesen” című operettjének. A szerző ugyanis csak most fejezte be legújabb operettjét, az Aranyhajú Évikét.

**Marcu Alexandru sajtóügyi miniszter tárgyalásai olasz politikusokkal.** Rómából jelenti a Rador: Marcu Alexandru sajtó- és propagandaügyi minisztert vasárnap kihallgatáson fogadta Ciano gróf olasz külügyminiszter. Az erről kiadott közlemény megjegyzi, hogy az olasz és román államférfi között a Chigi-palotában lefolyt megbeszélések szívélyes légkörben folytak. Ugyanaznap este az olasz rádiótársaság szimfonikus hangversenyt rendezett Marcu Alexandru miniszter tiszteletére, aki hétfőn folytatta politikai megbeszéléseit. Ennek során felkereste Bottai népnevelésügyi minisztert, majd látogatást tett a világ egyik legnagyobb tüdőbeteg-klinikáján, a Forlanini intézetben. Délben Polvarelli népnevelésügyi államtitkár adott ebédet Marcu Alexandru tiszteletére, amelyen a többi között megjelent Rocco nagykövet, a külügyminisztérium propaganda osztályának igazgatója. Vitetti, a külügyminisztérium politikai osztályának főnöke, Ciano gróf kabinetfőnöke, Grigorcea Vasile kvirináli román követ és több más személyiség.

**Törökország békét akar.** A Rador szófiai jelentése szerint az ottani török követ nyilatkozott a Slovo című lapnak Törökország külpolitikájáról. Kijelentette, hogy Törökország főtörökvése a békének és semlegességének minden körülmények között való megővése. Filoff bolgár külügyminiszter beszéde teljes egészében fedi a török kormány és a török nép kívánásait is.

**Munkaszolgálat Horvátországban.** A Német Távirati Iroda zágrábi jelentése szerint Pavelics Ante dr. államvezető törvényrendeletet írt alá, mely Horvátországban is megszervezi a kötelező munkaszolgálatot. Ezt a munkaszolgálatot német mintára szervezik meg.

# ANNA, AZ ÁRNYCÁRNÓ

## Német hercegnő szenvedései Oroszországban

Nagy Péter cárnak végrendeletében kifejezett akarata volt, hogy az orosz cárok és hercegek nyugatról származó, elsősorban német hercegnőket vegyenek feleségül. A cél az volt, hogy Oroszország így nemcsak kapcsolatot teremtsen Németországgal, hanem bizonyos befolyást is a titokban gyűlölt németek fölött.

Az orosz udvar azonban nemcsak német feleségeket, hanem német férjeket is importált. Így Katalin Ivanovna nagyhercegnőt Mecklenburg-Schwerin Károly Lipót herceghez adták feleségül. Ebből a házasságból született Rostockban 1718 december 7-én Anna hercegnő. Amikor Anna hercegnő tizenöt esztendő volt, a nagynénje, Anna Ivanovna cárnő, alkalmas férjet keresett számára és ezt Braunschweig-Wolfenbüttel Antal Ulrich hercegnőben találta meg. A német herceg megjelent Pétervárott, orosz szolgálatba lépett és feleségül vette Anna hercegnőt. Első gyermekük Iván nagyherceg volt.

Anna Ivanovna cárnő halálának ágyán úgy rendelkezett, hogy Nagy Péter leányának, Erzsébet nagyhercegnőnek mellözésével utódja a kis Iván nagyherceg legyen és ennek anyját. Anna nagyhercegnőt régensnőnek nevezte ki. A régensnőt az udvar és az orosz nép egyformán csak árnyecárnőnek nevezte, mert semmi hatalma nem volt, mivel az elhalt cárnő intézkedése következtében Biron kurlandi herceg korlátlan hatalma gyámként intézett mindent. A gyermekár apjával, Braunschweig-Wolfenbüttel herceggel nem is törődött senki.

A mellözött Erzsébet nagyhercegnő azonban nem nyugodott bele a dologba és sikerült elérnie, hogy kegyelt bizalmasai palotaforradalmat rendezzenek. Ez a palotaforradalom 1741 november 25-én tört ki. Éjszaka gárdatisztek jelentek meg a cári palotában és Erzsébet nagyhercegnőt kikiáltották cárnővé. Erzsébet cárnő parancsára főkeltették álmából Anna régensnőt és kövölték vele az új cárnő utasítását, hogy azonnal távoznia kell Pétervárról. Ugyanazon éjjel letartóztatták mindazokat a minisztereket és méltóságokat, akik a kiskorú Iván cár és Anna anyacárnő hívei voltak.

Ezzel megkezdődött a német eredetű árnyecárnő végtelen szenvedése. Anna az új cárnő beleegyezésével családjával együtt Németországba igyekezett. Már el is érték Rigát. Mielőtt azonban folytathatná volna utjukat, utólrta őket Erzsébet gyorsfutár, aki letartóztatási ukáz hozott. Egy teljes esztendő tartották őket börtönben. Előbb Dünamiünde várába voltak, majd az ország belsejében levő Ranenburgba őrizték őket. Erzsébet cárnő akkor úgy intézkedett, hogy a trónfosztott kicsiny Iván cárt vigyék Schlißburg várába, Annát, a férjét és a házaspár több gyermekeit pedig Archangelszkbe száműzte.

1744 késő őszen indultak el a száműzettek. Gyalog, durva katonák által kísérve kellett a hosszú utat folytonos hózivatárok között megtenniük. Fehér tenger partjának egyik falujában azonban meg kellett állniuk, mivel Anna régensnő a fáradalmak nem bírta tovább és 1746 március 7-én belehalt szenvedéseibe. Mindössze huszonnyolc esztendő volt a V lóságos guny volt, hogy Erzsébet cárnő a holttét Pétervárra vitette és ott az egyik apácakolostorban ünnepélyesen eltemette. Braunschweig-Wolfenbüttel Antal Ulrich herceg a világ végén le Cholmogory faluba került és ott harminc évi kínzás után meghalt. Elsőszülött fia, a kis Iván cák akkor már rég nem volt életben, mert a schlißburgi várban megfojtották. A szerencsétlen házaspár többi gyermeke tovább is száműzetésben maradt.

Csak Nagy Katalin cárnő, Erzsébet utódja, ki nyörtült meg rajtuk és megengedte, hogy külföldre távozzanak, egyben pedig nagyobb összegeket utalt ki számukra. Két herceg és egy hercegnő elment Dániába és ott Horsensben élt és egymásut meghalt.

Most van kétszáz esztendeje, hogy Anna anyacárnő kinszenvedése megkezdődött. Szomorú története is csak azt tanúsította, hogy Oroszországban cárok egyszerű bábok voltak és az urak abban az időben azok az összeesküvők voltak, akik őket fordalmak segítségével trónra ültették.

Andreevsky A. dr.

**A kenyér Isten adománya. Beszéljünk meg, takarékoskodjunk vele!**

**— Marshall tábornok Rooseveltnél.** Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírszolgálat közölte, hogy az Angliából az Egyesült Államokba visszatért Marshall tábornok, amerikai vezérkari főnök másfélórás kihallgatáson jelent meg Roosevelt elnöknel.

**— Róma alapításának évfordulója.** Rómából jelenti: Hétfőn ünnepelték meg Olaszországban Róma alapításának évfordulóját. Ebből az alkalomból, amely összeesett a fasiszta munkásünnepségekkel, egész Olaszországban gyűléseket tartottak.

**— Nem értékelik le a drachmát.** Athénből jelenti a Rador: A görög kormány hivatalosan közölte, hogy a drachma leértékelésére és az inflációra vonatkozó hírek alaptalanok és ezeket a híreket csak a görög nép rosszakarói terjesztik. A kormány mindent megtesz, hogy a drachma árfolyamát fentartsa és ebben a törekvésében a német és olasz kormányok is támogatják.

**— Céltörlesztő módszer.** A kinalak, ha azt akarják elérni, hogy számuk ne oródtson, követ kötnék a farkára. A számar egyenlő ordításközben a farkát mozgatja és ha ebben megakadályozzák, inkább lemond a véleménynyilvánításról is.

**— Tamár halálának híre.** Hagel János, a timisoara (temesvári) Banatia tanára hétfőn este szintén résztvevő a Hitler birodalmi vezér születésnapja alkalmából rendezett ünnepségen. Utána hazafelé igyekezett és felkapaszkodott a mozgásban levő villamosra. A szerencsétlen ember leest és olyan sérüléseket szenvedett, hogy néhány perccel belül meghalt. Hagel ötvenhárom éves volt, felesége és édesanyja gyászolják.

**— Rádióelőfizetők figyelmébe.** A rádiókihág sok megállapítására alakított bizottságok megállapították, hogy számosan nem kapták meg április 18-ig nyugdíjukat és fizetésüket és ezért nem tudták kiegészíteni hátralekötött előfizetési díjaikat. Rádiótársaság ezeket figyelembe véve, április 30-ig meghosszabbította a hátralekötött kifizetésére engedélyezett határidőt. Akik ezen időpontig nem egyeztek ki hátralekötött díjaikat, azokat titkos rádiózással 5360 leltől 20.000 leig terjedhető pénzbüntetésre sújtják.

**— A vichyi amerikai nagykövet felesége meghalt.** Vichyből jelenti: Leahy tengernagy vichyi amerikai nagykövet felesége, mint a francia hírszolgálat közölte, az elmúlt éjjel meghalt. Ismeretes, hogy a nagykövet éppen felesége betegsége miatt nem tehetett el a kormányra visszahívásának.

**— Elvált reformátusok újabb házasságkötéséről.** A Református Élet írja, hogy az egyparti protestáns lapban Choisy nyugalmazott tegnap tanár az elváltak újabb házasságkötésével kapcsolatos református egyházi szokást magyarázza. Gyakorlat az, hogyha elvált egyén újraházasodásig egyházi áldást kér, a kérés az ottani lelkész elől megvizsgálja és csak kivételes esetekben engedélyezi. Mégpedig akkor, ha az elválás igen súlyosból történt (pl. alkoholizmus, a család teljes elnyugolása, házasságtörés, stb.) és ha a hivatalos kimondott válás óta legalább egy év eltelt. A házasságkötést ilyen esetben is csak a legcsendesebb retek között adják meg vagyis harangzúgás, bevirágdíszítés és zene nélkül.

**— A finn állami opera igazgatója Budapestre.** Budapestre jelenti: A helsinki állami opera igazgatója tegnap a magyar fővárosba érkezett. Látogatásának célja, hogy magyar dalműveket szerelessen meg, amelyeket a finn állami operában kíván bemutatni.

**— Stradivári-hegedűt találtak Bacuban.** Bacuból jelenti: A múlt hét egyik napján öreg cigányzenész jelent meg az ottani múzeumban és egy hegedűt ajánlott megvételre, amelyet állítása szerint nagyapjától kapott. A múzeum megvette a hegedűt és később, amikor közelebbről megvizsgálták, belsőben a következő felírást találták: Antonius Stradivarius Cremonensis Faciebat Anno 1706. Szakértő szerint a nagy hegedűkészítő egyik alkotásáról van szó.

**— Susak — Borgonovo.** Susak községet a denki jól ismeri, aki valaha Abbáziát és az Adriai tenger többi fűrtöt járt. Susak neve azonban már nem a régi, mert az olaszok Borgonovo-nak resztelték el.

**„U” ANIA” sláger - filmszínház**

ARAD. TELEFON: 12-32

Városunk legkedveltebb szórakozóhelye

**Ma!**

Egy mulatságos zenés vigjáték

Előadások 3. 5. 7-15. 9:30-kor

**LENY MARENBACH  
HANS SÜHNKE -rel a**

# Csintalan feleség

**POLGÁROK, IGYEKEZZETEK MEGTENNİ A TELESGÉTEKET** az ország iránt, mint ahogy a katonák a harcra megteszik: Jegyzzetek a hátrései kölcsönt!

**Vasárnap: A Magyar Nőegylet teadélutánja.** Timisoara (temesvári) Magyar Nőegylet ápr. 26-án délután 5 órai kezdettel a Bontila-utca 7. szám alatt jótékony célú teadélután rendez. A Magyar Nőegylet, melynek jótékony célú rendezései mindig értékes hozzájárulást jelentenek a Vörös Kézenemes emberbaráti munkájához is, ezúttal az elkövetkező, szegénysorsú kisfiúk és kislányok felruházásában indít akciót. Ennek a nemesszándékú kezdeményezésnek bizonyára megfelelő visszhangja van a társadalom körében, hiszen arról van szó, hogy a gyermekek első ünnepi pillanatait tegyük még szebbé és maradandó emlékké azáltal, hogy csak illiomos lelkülettel, de tisztességes ruhában jelen járulhassanak a kicsinyek az Ur asztala elé. Magyar Nőegylet vezetősége kéri mindazokat, akik vagy sós süteményekkel hozzájárulnak a jótékony célú rendezéshez, adományait a sziveskedjenek az ünnepi délután vagy legkésőbb vasárnap délig a Bontila-utca 7. szám alá eljuttatni.

**Olasz testnevelési székhatározat.** Róma alapítványok évfordulóján, tegnap avatták fel, ünnepélyes esemény keretében a timisoarai (temesvári) olasz testnevelési székhatározat. Az új intézmény a Dopolgo kezdeményezésére létesült. Az avató ünnepség helybéli olasz kolónia számos tagja mellett többek között részt a város előkelőségei közül is.

**Befejezést nyert a konstantinápolyi nagy mecset restaurálása.** A konstantinápolyi nagy mecset, a Hagia Sophiát még 1935-ben nemzeti műemlék nyilvánították. Egy amerikai professzor segítségével azóta folyt a restaurálás, és most fejeződött be. A helyreállítás azért vett olyan sok időt, mert a keresztény templomépítéssel remekelték a 500 éves mohamedán mecset volt, s onnan minden keresztény emléket igyekeztek eltüntetni a mozaikok eredeti mintáját is.

**Adományok.** R. K. Szent Antal nevében 3500 lejt adományozott a dr. Kakuk napközi gyermekotthonnak. A Fratelia (ujkissodai) napközi otthon számára kiadói hivatatalában özvegy C. S.-né Szent Antal nevében 250 lejt, egyik olvasónk Szent Antal nevében 500 lejt adományozott. A Karósi-telepi napközi otthon számára Szent Antal nevében lapunk kiadói hivatatalában 500 lejt adományoztak. — A szegénygyásznyelvi, aki beteg nővérét és unokáját a el, özvegy C. S.-né Szent Antal nevében 250 lejt adományozott. — Ujabbán a dr. Kakuk napközi gyermekotthon javára a következő adományok folytak be: dr. Hirtlap kiadóhivatatalánál T. E. (Szent Antal nevében) 1000 lejt; Dura magyar alkalmazottai 800 lejt; Vaj; N. N. 3000 lejt; Léla és Imre 1000 lejt; Mar-3000 lejt.

**Anyakönyvi hírek.** A timisoarai (temesvári) anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek. Születések: Berta Dezső lakatos leánya Ilona, Feri János hodoni (hodonyi) földműves leánya Irma, Kanton Károly vegyész leánya Helga, Oltean szinigazgató leánya Smaragda, Ionescu Stefan tisztviselő leánya Silvia, Gataiantu Gheorghe tisztviselő leánya Mária. Házasságok kötöttek: Sner Nándor ékszerész és Thiery Gizella, Salagea-rosif postatisztviselő és Duca Juliana, Krausz Ernő és Goldberger Lilla. Meghaltak: Özvegy Istvánné Bolta Anna, 86 éves, III. kerület, C. umbescu-utca 21. szám; Zele Elena 24 napos, V. kerület, Comsa Spatarul-utca 1. szám.

**Hajókötél papirból.** Természetes rostanyag hiányában a dán kötélverőipar már régebben kezdte a hajókötéleknek papirból való gyártását, az első kísérletek nem sikerültek minden szempontból kielégítően. A papirkötél igen tartósnak bizonyult ugyan, felgombolyítása azonban sok nehézséggel járt. Most sikerült ezen a hátrányon is segíteni. A legújabb papirkötélek szilárdsága teljesen megfelel a régebben használt szálkötélekének és a módással szemben tanúsított ellenállásuk is megfelelően kívánalmaknak.

## Magyarországon az eddigi zsidótörvény helyett a fajvédelmi törvényt alkalmazzák a zsidókkal szemben

Budapestről jelentik: Kállay Miklós magyar miniszterelnök a kormányfrakciónak tegnap tartott értekezletén egy óras beszédben ismertette a kormány bel- és külpolitikai célkitűzéseit. Kijelentette, hogy a kormány jobboldali haladó szellemében kíván működni. Szólt a háborúról, melyben

**Magyarország is minden fentartás nélkül részt vesz szövetségesei oldalán.**

Ez a háború egész Európa megmentése érdekében folyik és ebben a háborúban győzni kell, mert különben elvesz az ország, elvesz a nemzet, nem lesz függetlenség, nem lesz Miatyánk és nem lesz boldog élet. Ezért Magyarország mindent áldoz ebben a háborúban: vért, életet, katonát, munkát és buzát.

**A háborút szövetségeseivel a legőszintébb együttműködésben viseli,**

de ez az együttműködés egyben egyenjogúságot és egyenrangúságot is jelent. Magyarország jóviszonyban akar élni összes szomszédaival. Ennek a jóviszonynak a megteremtéséhez az első lépést parlamenti beszédben megtette, — mondotta a mi-

niszterelnök. Hiszi, hogy szavai megértésre találhatnak.

Belpolitikai tekintetben célja az összes erők egyesítése a háború győzemes befejezése érdekében. A közeljövőben két nagyfotosságu törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé. Az egyik a közéleti tisztaság biztosítására vonatkozik, a másik pedig a zsidó birtokok teljes állami tulajdonba való vételére. A zsidóságot — mondotta — a magyar föld tulajdonjogából ki kell emelni.

**Az eddigi eljárást meggyorsítják és az eddigi zsidó törvény helyett a fajvédelmi törvényt alkalmazzák és minden zsidó birtokot kisajátítanak. A zsidó földet kisajátításánál zárolt és forgalomba nem hozható állami kötvénnyel fizetnek.**

További zsidó letelepülés a jövőben lehetetlen lesz. A zsidóságot fokozatosan, de nem lassított ütemben kapcsolják a magyar élet legtöbb vonatkozásából. Nyolcszáz ezer zsidót kell majd kitelepíteni és addig is ki kell emelni a zsidókat a magyar nemzeti munka számára szükséges minden pozícióból.

**A magyar vezérkari főnök hazaérkezett Olaszországból.** Budapestről jelentik: Szombathelyi Ferenc vezérrezredes, magyar vezérkari főnök olaszországi látogatásáról visszaérkezett a magyar fővárosba.

**Robbanás egy délamerikai kőbányában.** Buenos Airesből jelenti a Német Távirati Iroda: A casualidadi kőbányában, az Andokban borzalmas szerencsétlenség történt, melynek az eddig érkezett jelentések szerint tíz halott áldozata van. Bővebb tudósítások hiányzanak. A szerencsétlenséget robbanás okozta, melynek következtében egy tárna beomlott. A mentési munkálatok folyamatban vannak.

**A világ legnagyobb homokórája,** mely az Egyesült Államokbeli Milwaukee büszkesége, több mint 50 kilogramm homokot tartalmaz, pontosan egy óra letelte után önműködően megfordul és az időt ütőszerkezettel jelzi.

### Negyven év óta működik a timisoarai (temesvári) háztulajdonosok egyesülete

A háztulajdonosok egyesületének közgyűlése a timisoarai (temesvári) kereskedelmi liceum dísztermében nagyszámu közönség jelenlétében folyt le. A negyvenedik közgyűlést Cioban Pompil dr. ügyvéd elnök nyitotta meg és visszapillantást vetett az elmúlt negyven esztendőre. Méltatta a közel félszázad előtti idők polgári erőnyeit, amelyeknek köszönhető, hogy a Bánság fővárosa ma minden tekintetben vezető helyen áll. A továbbiak során kifejezést adott ama régi óhajának, hogy a mellékletettek beszéfése a vízvezeték hivatalt a villanyáram számlázásához hasonlóan cszközöltesse.

Schiller Ervin ügyvezető igazgató előterjesztette az elmúlt évi működésre vonatkozó jelentést, majd kegyeletes szavakkal megemlékezett a bolszevizinus elleni küzdelemben a harcerekken hősi halált halt egyleti tagokról és hozzátartozóikról. A közönség néma felállással áldozott az elesett hősök emlékének.

Tietze Vilmos felolvasta a pénztári jelentést és az 1942. évi költségvetést, amelyet az ellenőrök jelentése után a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Junkert Mátyás dr. egyleti ügyész az új lakbérleti törvényrendekezéseit ismertette, majd a háztulajdonosok nevében Schmidt József igazgató mondott köszönetet és szavazott bizalmat az egylet vezetőségének a közhasznú működésért.

A közgyűlés Öfelsége I. Mihai királynak hódoló és Antonescu Ion tábornagy-államvezetőnek üdvözlő távirat küldését határozta el, majd az elnök zárószavaival véget ért a közgyűlés.

**Panama bulgáriai zsidó vagyon értékesítése körül.** Szofiából jelenti a Rador: A bolgár belügyminiszter elrendelte a Cár Boris és a Tungja nevű olgár textilvállalatok részvényeinek elkobzását. Az elkobzott részvények 276 millió léva értékűek és zsidó tulajdonban voltak, de ahelyett, hogy ezt bejelentették volna, tiltott módon eladták azokat árja személyeknek. A vásárlók között van Mussanoff, a kamara volt elnöke és Stanceff képviselő is. Az elkobzott összeget a társadalomsegélyző kapta. A bolgár pénzügyminiszterium ezenkívül megkezdte a zsidó ingatlanok kisajátítására vonatkozó vizsgálatot. Ugy hiszik, hogy a kisajátításra kerülő zsidó ingatlanok értéke tíz milliárd léva.

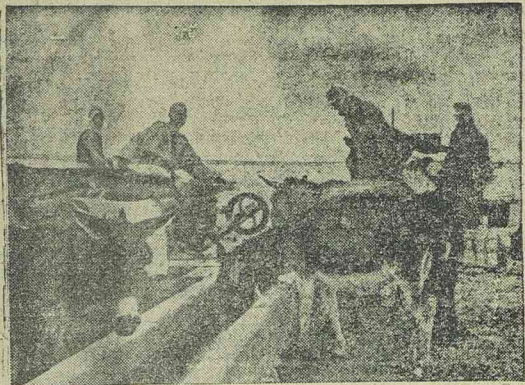
**A jólnevelt tengeri oroszlan.** Az amszterdami állatkertnek közkezevelt vendége van. Az egyik órfási vízmedence lakója egy kisebb elefánt nagyságu tengeri oroszlan. A sarkvizek szültette legtöbbször a víz alatt tartózkodik, igen ritkán láthatja az állatkert közönsége. Egy szellemes újítással azonban az igazgatóság segítette a bajon. A medence szélére ugyanis automatikus hangszórót szereltek, amely egy pénzdarab bedobása után belemenydörgi a vízbe az ósvilági lény becenevét. Erre ez kidugja a vízből orromlan fejét, annál is inkább, mert a pénzdarab bedobásával egyidejűleg egy papírszák halat is átadnak a hívónak, aki azután bedobhatja az áhított csemegét a tengeri oroszlan möhön kitárt szájába.

**Feltámadt a tetszhalott leány.** Nemeth Gizella zilahi leányt nemrégiben megoperálták a kórházban. A leányon hosszabb idő előtt gyomorműtétet végeztek és most, az újabb operáció alkalmával megállapították, hogy az első műtét során egy oltót felejtettek a hasüregében. A második operáció után a leány állapota egyre rosszabbodott és nemskóra meghalt. A leányt a kórház halottaskamrájába szállították, ahol néhány óra után magához tért és visszavánszorgott a betegszobába. A többi beteg rémületében sikoltozva menekült. Az orvosok azután újabb műtétet végeztek a leányon, aki tetszhalott volt. A harmadik műtét után állapota javult és remélik, hogy sikerül életét megmenteni.

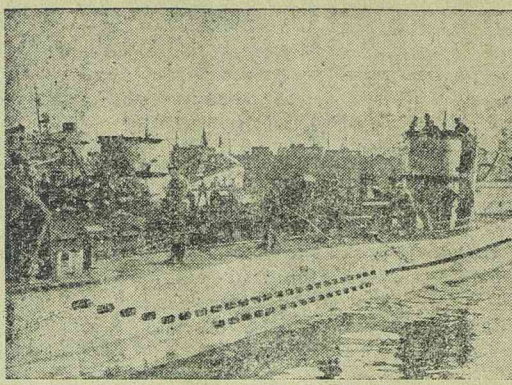
### Ugyeletes gyógyszerárak

Szerdán, április 22-én Timisoaran (Temesvárott) a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a 10 Mai utcában levő Blumberg-gyógyszertár, Gyárvárosban a Maresal Joffre uton levő Schul-gyógyszertár, Erzsébetvárosban a Carol uton levő Keller-gyógyszertár, Józsefvárosban a Vaccarosen utcában levő Braun-gyógyszertár, Menalában a Corvin, Fratelian (Ujkissodán) a Panajoth-gyógyszertár, Freidorfon az Eremici-gyógyszertár.

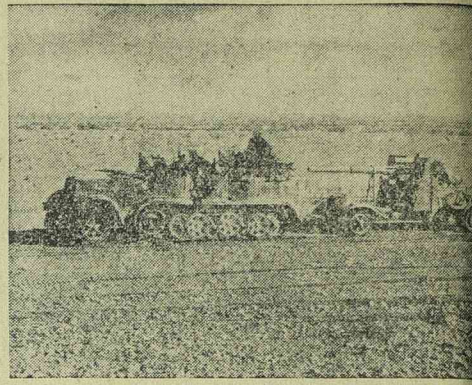
<b>A timisoarai (temesvári) városi mozik mai műsora</b>		
<b>CAPITOL</b>	<b>THALIA</b>	<b>APOLLO</b>
<b>Téves utakon</b>	<b>Tavaszi szellő</b>	<b>A zs ványok réme</b>
Főszerepben Marianne Hoppe, Karl Ludwig Diel, Paul Hartmann. Egy fiatal szép bárónő szerelme és boldogtalansága, akinek a sors fájdalmas csalódást okozott	Főszerepben Willy Fritsch és Adelheid Seek Képek és alakok az egykori, romantikus Berlin életéből.	BULL BOYD-dal. Izgalmas bűnügyi attrakció. Szépségszió! Humor! Ez a film az utolsó pilanatig lekötöti a közönség érdeklődését.
<b>Előadások kezdete 3. 5, 7 és 9 órakor</b>		
<b>Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órakor is</b>		



Eszak-Afrikában a német katonák vizet szállítanak az egyik kutról bajtársaiknak



A Földközi-tengeren működő egyik német tenger-alattjáró utra készülődik



Német léghárító tüzérsg előnyomulása Észak-Afrikában

## Az amerikai nagybácsi

minden örökségvárának szíve álma, hosszabb színet után ismét működésbe lépett. Ezalkalommal azonban kamatos kamatokkal késlekedését. A szerencse boldog kiválasztotta egy Szicíliában lakó Lorenzo Petralia nevű koldusszegény foltozó varga, aki az olasz újságok révén tudta meg, hogy az argentinai konzulátus mint az elveszett tüt keresi. A foltozó vargának már hosszú idő óta Buenos Airesben élt egy bátyja, aki most meghalt és általános örökösévé egyetlen öccsét tette meg. A száz millió dolláron felüli örökséget Lorenzo Petralia boldogan vette tudomásul annál is inkább, mert abban a pillanatban mindössze tizenhárom soldit csörgött a zsebében. Az örökség átvétele tekintetében csak az Argentínába való utazás nehézségei okoznak némi gondot.

**Mindennapi kenyérünket becsüljük meg. Gondoljunk a holnapra is! A takarékoság mindenkinek jól felülül érdeke!**

**Katolikusok és protestánsok közös elmélkedése.** Lyonban néhány hónap óta a protestánsok és római katolikusok közös elmélkedéseket tartanak, amelyeket felváltva vezet a protestáns és katolikus lelkész. Ezekben az összejöveteleken imádkoznak, bibliát olvasnak és azt megbeszélik. A cél nemcsak az, hogy hittanilag megértse egymás felfogását, hanem az is, hogy érzelmileg közelebb jussanak egymáshoz.

**Hadiárvtörök befogadása.** A dán nemzeti egyházak 1400 hadiárvtörökbe fogadnak olyképpen, hogy minden egyház törökbe fogad legalább egy gyermeket. A svéd egyház hasonló módon 2500 finn hadiárvtörök szeretne törökbe fogadni.

**A svájci protestáns egyházak egyesítése.** Genfben a különböző protestáns egyházak egyesítéséről egy idő óta többször esett szó már. Ez a kívánság most határozottabb alakot kezd ölteni, azáltal, hogy bizottságot alakítottak az egyesülés feltételeinek megtárgyalására. A bizottság 16 tagból áll, a nemzeti egyház 6, a szabad egyház 3, a többi egyházak 2-2 taggal vannak képviselve. Közben felkérték az egyházakat arra is, hogy imádságaikban állandóan könyörögjenek ennek a bizottságnak a munkájáért, mert tudják, hogy egységet létrehozni és megtartani csak Jézus Krisztusban lehet.

**Esküvői botrány.** A délolaszországi Saló közegben egy templomi esketésen hivatalan vendégként egy asszony is megjelent, aki az összegyűlt közönség előtt oly szenvedélyesen követelte a völégényhez való állítólagos jogát, hogy a rendőrségnek kellett eltávolítania.

**Az amerikai szerelmespárok az autótól ismét visszatérnek a padhoz.** Az amerikai parkokban a tavasz folyamán megkettőztek a padok számát. Miután a háború miatt Amerikában is mind kevesebb lesz az autók száma, az Újvilág is kénytelen-visszatérni a régi romantikus idők már-már egészen elfelejtett szórakozásaihoz.

**Egy régi francia adónem megszűnése.** Az adófizetés igen régi formája Franciaországban az úgynevezett „Octroi.” Ez az adófizetés a községek joga és igen nagy védelmet biztosít számukra, mert bizonyos kulcs szerint megvámolhatják a behozott árukat. Párisban italokra, élelmiszerekre, állati tápszerre és építőanyagokra vetettek ki ilyen vámot és még 1940-ben is négyszáz millió frankot biztosított ez az adó a főváros számára, tehát az összes többi adónak tíz százalékát. Ezen adónem kezelésével háromszázötven városi tisztviselő volt megbízva, akiknek fizetése közel nyolcvan millió frankot tett ki. Az „Octroi” most rövidesen megszűnik és ezen adó adó nem letűnését senki sem siratja, mert ha nagy védelmet jelentett is a községeknek annál súlyosabban terhelte egy a termelőket, mint a fogyasztókat.

**A zseb feltalálata.** Európában a XVIII. század elején kezdtek a ruhákra zsebet alkalmazni. Azelőtt a férfiak is csak vállra akasztott, vagy az övre csatolt táskákat és tarsolyokat viseltek.

## Európa most Európát teremt ott, ahol eddig mindig Ázsia volt

A német birodalomnak történelmi rendeltetése, hogy az orosz szovjetrendszert felszámolja és ezzel az orosz népet visszavezesse az európai kultúrába, ahonnan két évtizede kiszakadt, az egész orosz terület pedig visszaadja Európának, amely nem nélkülözheti tovább ezt a hatalmas és termékeny részét. A történelem folyamán az orosz síkság mindig végzetesen befolyásolta a kontinens többi részeinek, a szorosanvett Európának a sorsát.

Onnan érkeztek a népvándorlás nagy hullámai a népelemeknek, amelyek a síkság titokzatos mélyéből jöttek, az volt a sorsuk, hogy vagy felülüljönnek és elmerüljenek az európai kultúrközösségben, vagy beforranak abba és megtagadjanak minden közöséget a kulturálatlansággal, honnan érkeztek. S miután a tizenharmadik század közepén a népvándorlás befejeződött, amit statisztikai fogalmazásban is úgy kellene mondani, hogy miután az európai kontinens népsűrűsége elérte azt a fokot, amelyen már nem lehetett többé áttörni nyugati kultúra nélkül, tisztán csak keleti lendülettel, maga az orosz tömb azzal foglalkozott, hogy az európai kultúra határterületén olyan magas lakosságú sávot építsen ki, amely ismét őt védte meg a nyugat hullámaival és visszaütéseitől.

**Európa népsűrűsége, az orosz síkságot nem számítva ide, négyzetkilométerenként 73 lélek, Szovjetországé 9 lélek, az európai Országoké 20 lélek.**

Az ázsiai orosz rész lakottsága pedig külön mindössze 2 lélekszám.

Az orosz nyugati peremterületen a népsűrűség nagy mértékben alkalmazkodik Európa középső részeihez. A lengyel terület igazi átmenet: átlagos 83 léleknyi mértékével még egészen európainak mondható. De közvetlenül vele már olyan orosz területek határosak, amelyeken az átlag 30 lélek körül van, sőt a rokitói mozsarak táján ez az átlag husz lélekre száll alá, tehát olyan fokra, amely már semmiképpen sem nevezhető európainak. S ez a népoklató Észak felé és Kelet felé is rohamosan vékonyodik tovább.

Fehér-Oroszország átlagos népsűrűsége 73 lélek. A déli vonalon pedig Ukrajna a lakott rész: az átlag 71 lélek, egyes területeken ennél is magasabb az átlagos lakottság mértéke, de egészen a déli részen a Fekete-tenger vidékén negyven lélekre száll alá az átlag, az Azovi-tengeri vidéken pedig mind-

össze husz körül van. Északnak, Moszkva felé, mindig 50 és 60 között van a lakottság, a moszkvai terület pedig, természetesen a fővárossal együtt számítva 180 lélekre megfelelő átlagot ad: Moszkva körzet népsűrűsége 96.5.

Innen Kelet felé még egy háromszögnek megfelelően terjed a lakott terület, de ha a Szentpétervári Moszkva—Odessza körivet meghuzzuk, akkor az iven, mint határvonalon túl Kelet felé csak szűk kis területen találunk négyzetkilométeren harminc lelket elérő, vagy éppen meghaladó sűrűséget,

ezen túl pedig már kezdődik az Európában is ázsiai jellegű lakatlanság és elhagyottság. S nemcsak Északon, az Ural nyugati lejtőig, hanem délnél, a Kaukázus fölött, a Káspi-tenger körüli területeken is. Mert ezen részekben egy négyzetkilométeren nem lakik több ember mint átlagosan Északon meg átlag 0.4-re esik le.

Szovjetországban a lakosság földrajzi eloszlása a régi területet számítva olyan, hogy négyzetkilométeren lakik összesen 126.0 lélek. A többi 66.0 millió pedig megoszlik a többi millió négyzetkilométeren; az előbbi 2.4 millió négyzetkilométeren az átlagos sűrűség 53 lélek, ez 19.2 millió pedig 3.4 lélek! S ez a 2.4 millió négyzetkilométer majdnem egészen egybefüggő terület Szovjetbirodalom nyugati és délnyugati peremén tehát,

ami még Moszkván és Nizsnij-Novgorodon túl esik, lényegében lakatlan és végtelen terület,

amelynek megmaradó, gyér népessége nem foglalhatik egyébbel, mint azzal, hogy helyi gócpontok váljék és lassankint a végtelen türelmet és sok zedéket kívánó munkával

készítsen talajt a nyugati kultúra számára. Mert e kultúrának oda is el kell majd érnie, nyílna új formák között, amelyek az európai kontinensen most vannak kialakulóban.

Ugy látszik, a történelem rendelkezéséből Európa most Európát teremt ott, ahol sohasem volt más, mint Ázsia,

az utolsó husz esztendő alatt meg éppen tagad mindennek, ami európai és lázadás az ellen, Európában kulturának neveznek és kulturának remtettek meg.

**CORSO (MAD)**  
Tel. 23-64

Ma szombán utójjára. **Muráti Lili-vel**  
Csak felnőtteknek

# Mi történt az éjszaka?

Vaszary és Asziasos pikáns vigiátéka

Jön Csütörtöki kezdettel Jön **A zöld kalóz leánya**

Az orosz filmgyártás leghatásosabb, legmozgalmasabb és legizgalmasabb alkotása

# KÖZGAZDASÁG

## Kereskedők jelentkezése

Timisoara (Temesvár) város gazdasági hivatala közli a kereskedőkkel, hogy kötelesek a cukorárnyári és április hónapokra történt kiosztásának megfelelő bónókkal együtt a városháza épületének első emeleti 45. számú irodájában a következő időben jelentkezni: Ma, szerdán a belvárosi és belvárosi kereskedők, április 24-én, pénteken a gyártelepi kereskedők és április 25-én, szombaton az erdővárosi és józsefvárosi kereskedők. Ugyanakkor közlik a kereskedőkkel azt is, hogy április 25-ike mindenki sem veheti már át a március és április hónapokra kiadott cukoradagot.

**Letépcáthelyezés Tarnavenében (Dicsőszentmargitban).** Tarnavenéből (Dicsőszentmargitból) kik: A város vezetősége rendeletet adott ki ennek értelmében az eddigi vasárnapi hetipiacot minden szerdai napon tartják.

**Világ papírtermelése.** Kimutatás szerint a múlt évben közel 1.800.000 vagon különféle papírt és 100 különféle lemezt gyártottak a világon. Emlékrotációs papírban 750.000 vagon volt az évi készlet. A hatalmas mennyiség előállításához 1.000 vagon celulozát és 800.000 vagon faköszöveget használtak.

**Törvényrendelet a gyapjúgyűjtésről és szétosztásáról.** A hivatalos lap április 18-i számában törvényrendelet jelent meg a gyapjúgyűjtés és szétosztás megszervezéséről.

**Négyszáz traktort szállítottak Bessarabiába és Róvinába.** A földművelésügyi minisztérium közlése szerint abból a második ezer traktorból, amelyet Németországból hoztak, háromszázötven darabot Bessarabiába és ötven darabot Bukovinába szállítottak.

**Szintetikus gumibocskor-import Németországból.** A falusi lakosság lábbeli szükségletének kielégítésére érdeklődésben hírek szerint százezer pár szintetikus gumiból készült bocskort hoznak be.

**Japán olajellátását biztosították.** A japán hadminisztérium közölte a sajtóval, hogy március hó óta már kétszáz ezer tonna élelmiszer és százezer tonna cukor érkezett az anyaországba a meghódított területekről. A jövőben ezek a szállítmányok még növekedni fognak és így évenként legalább három millió tonna behozatalra van kilátás az említett területekről. Szakadatlanul szállítják az olajat is és a járműipar részére máris egyharmaddal több olajmennyiség áll rendelkezésre, mint a háború kitörése előtt. Mindezek után megállapítható, hogy Japán olajellátása nem probléma, mert az utánpótlást a déli területekről végérvényesen biztosították.

## Határidő napló

### APRILIS 26:

Kertészek képesítő vizsgája az erdőlyi és olténisi erdők részére a timisoarai (temesvári) mezőgazdasági kamara helyiségében.

### APRILIS 30:

Visszacsatolási kölcsönjegyzés lejár. A mezőgazdaság szükségleteire eddig a napig imittant dughagyma mentesül a tulajdonképpeni vámmentektől.

Minden tisztán vasuti kocsirakomány napragómag átadójának 16.000 lei prémiumot fizetnek. Gyapjúgyűjtés befejeződik.

Az 1942-43. pénzügyi évre szóló adóvallomások benyújtásának utolsó napja.

Repülőbélyegeknél okmánybélyegre történő beértesítése eddig a napig kérhető a helyi CAM lerakattól.

### MAJUS 1:

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig megkezdik eljuttatni jelentésüket az előző két heti beszámoló a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályához (Ministerul Economiei și Industriei, Direcțiunea Materii Prime).

### MAJUS 3:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályához külön a katonai és katonai polgári célokra kapott nyersanyag, gyártott és szállított gyapotfonal kéthetenkinti bejelentési közzétételének határideje.

### MAJUS 5:

Bőrszerző üzemek a közg. előjárásánál, vágóda a katonai és polgári ellátási államtitkárság statisztikai osztályán (Subsecretariatul de Stat al Provisoriei Armatei și Populației Civile, Direcțiunea Productiei) tartoznak jelentést tenni az előző

# SPORTESEMÉNYEK

## Még nem végleges a Basarabia-kupa programja

București lapjelentések alapján közöltük a Basarabia-kupa KK-rendszerű folytatásának műsorát és a párosításokat. Miután azonban hivatalos értesítést az érdekeltektől nem kaptak és a mérkőzések helye és időpontja sem volt ismeretes, telefonon felhívtuk a București központi szövetséget. A szövetségtől — kérdéseinkre — azt a választ kaptuk, hogy a közölt műsor csupán tervezet és végleges formát a ma este tartandó ülésen nyer majd. Eppen ezért a mérkőzések helyét és időpontját sem közölhetjük még. Bizonyos, hogy a szerdán este tartott ülés végleges határozatait csak pénteken érkeznek az érdekeltektől, egyesületekhez és ismét az a helyzet áll elő, hogy az egyesületek csak a legnagyobb nehézségek árán tudják majd a rendezés vagy utazás kérdéseit elintézni.

## Esős időben is nagy mezőnyök voltak a magyar mezei futóbajnokságokon

Mintegy ötszáz indulója volt a magyar mezei futóbajnokságoknak, amelyek az esős idő ellenére is megfelelő eredményeket hoztak.

A 10 km-es versenyben: 1. Kelen BBTE 31:09.6, 2. Szilágyi BBTE 31:58, 3. Német MAC. A csapatversenyben 1. BBTE 27 pont, 2. MAC 36, 3. Testvériség 82 ponttal.

4 km-es távon: 1. Kiss Kolozsv. AC 12:20, 2.

Híres UTE 12:40.4, 3. Harsányi BBTE. A csapatversenyben: 1. UTE 44 pont, 2. MAC, 3. Testvériség. 3 km-es ifjúsági versenyben: 1. Csordás BSZKRT 9:21.8, 2. Szegedi Testvériség. A csapatversenyben 1. Testvériség 46 ponttal.

Az egyes versenyszámokban a kedvezőtlen időjárás ellenére is igen nagy küzdelmek alakultak ki.

A bécsi bajnokságban a következő eredmények voltak: FC Wien—Austria 1:1, Vienna—WAC 2:1.

## Sport hírek mindenfelől

**Hvégér új világsúcseredménye.** Külföldi híradás nyomán megírtuk, hogy a kiváló dán világrekorder uszónó visszavonul a versenyzéstől. Azóta Ranghild Hvégér kisasszony már tett egy csúcseredmény-javítási kísérletet, ami azonban akkor nem sikerült. Most az újabb kísérletet siker koronázta, mert a rengeteg világsúcseredmény tulajdonosnője 500 yardos világsúcseredményét 5:57.9 mp-ről kerekén 5:53 mp-re javította.

Uszóverseny volt vasárnap Kielben, amelyen az 50 m-es mellúszásban Köninger 31.5, míg a 100 m-es mellúszásban 2:34.9 mp-es időt ért el. A 100 m-es gyorsúszásban Schröder győzött kerekén 60 mp-el, míg a 100 m-es hátúszásban ugyancsak Schröder lett az első 1:08.1 idővel.

A május 3-i budapesti német—magyar válogatott labdarúgó mérkőzésre a németek már megkezdtek az előkészületeket. Herberger, német birodalmi edző, ez alkalommal Ludwigsburgban tartja a szokásos edzőtáborozást és erre a következő játékosokat hívta meg: Kapusok: Jahn és Deyle, hátvédek: Janes, Müller és Mog, fedezetek: Kitzinger, Rohde, Sing és Schmeisser, csatárok: Dörfel, Decker, Wilimowski, Walter, Conen, Gauche, Saletzki, Durek és Artl.

Milánóban atlétikai verseny volt. Ime néhány eredmény: Diszkoszvetés: Consolini 47.72 m. kalapácsvetés: Tadia 49.09, rudugrás: Romeo 380 cm, 3000 m: Kopel 8:58.2.

# Rádió

## SZERDA, APRILIS 22

București: 6.55 Hírek, hanglemek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Hanglemek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 17.50 Német nyelvű hírek. 18. Ifjúsági óra. 19. Hanglemek. 19.15 Énekhangverseny zongorakísérettel. 20. Hírek. 20.10 Akordeonzene. 20.40 Előadás. 21. Németország órája. 22.20 Hegedűjáték. 22.50 Hanglemek. 23. Hanglemek.

Radio Moldova. 13. Hanglemek. 13.20 Hírek. 13.30 Akordeon. 13.45 Hanglemek. 14. Hírek. 14.20 Jazz-band. 18.30 Hanglemek. 19. Dalok. 19.15 Előadás. 19.30 Kamarazene. 19.50 Hanglemek. 20.30 Hírek. 20.40 Hanglemek. 20.50 Színelőadás. 21.30 Hanglemek. 22. Hírek. 22.20 Hanglemek.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemek. 10. Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Hegedűjáték. 11.40 Külföldi híradó. 12.10 Cigányzene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Katonazene. 14.30 Hírek. 15.20 Szalonzene. 16.15 Hangfelvétel. 16.45 Hírek. 17.15 Orgonahangverseny. 17.35 Előadás a Kaukázusról. 18. Táncczene. 18.30 Katonaműsor. 19. Hírek. 19.20 Japán hangulatok. 19.45 A pogányok ellen. Ódon zene. 20.30 Cimbalmóhármass hangversenye. 20.40 Csevegés. 21. Magyar nóták. 21.40 Hírek. 22.10

A rádiózenekar hangversenye. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Táncczene. 24. Hírek.

Budapest II: 17.40 Orgonahangverseny. 18. Francia nyelvű előadás. 18.30 Hanglemek. 18.50 Néprajzi előadás hanglemezzel. 19.25 Fuvószene. 20. Hírek. 20.10 Zenekari hangverseny.

### CSÜTÖRTÖK, APRILIS 23

București: 6.55 Hírek, hanglemek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Zenekari hangverseny. 13. Szórakoztató zene. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Zenekari hangverseny. 17.50 Német nyelvű hírek. 18. Nők félórája. 18.25 Zenekari hangverseny. 19.15 Románok. 20. Hírek. 20.10 Hanglemek. 20.40 Előadás. 21. Könnyű zene. 21.15 Szimfonikus hangverseny. 23. Hanglemek.

Radio Moldova. 13. Hanglemek. 13.20 Hírek. 13.30 Zenekari hangverseny. 14. Hírek. 14.20 A hangverseny folytatása. 14.40 Egészségügyi tanácsok az ifjúság számára. 14.50 Zene. 18.30 Hanglemek. 19. Ének. 19.15 Előadás. 19.30 Könnyű olasz zene. 20. Előadás. 20.40 Szimfonikus zene. 22. Hírek. 22.20 Könnyű zene.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemek. 10. Hírek. 10.15 Szalon zene hangversenye. 11.20 Szórakoztató zene. 11.40 Szép Heléna (Elbeszélés.) 12.10 Szalonzenekar hangversenye. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Zongorajáték. 14.15 Ének. 14.30 Hírek. 15.20 Szórakoztató zene. 15.45 Russin műsor. 16.45 Hírek. 17.15 Énekkar hangversenye. 17.35 Házartási iőszerű tanácsok. 18. A rádiózenekar táncczeneje. 18.45 Külföldi negyedóra. 19. Hírek. 19.20 Helyszíni közvetítés. 19.40 Magyar nóták zongorán. 20. A Körösi Csoma Sándor című hangjáték előadása. 21.40 Hírek. 22.10 Szalonzene. 22.40 Cigányzene. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Rossini nyitányok. 24. Hírek.

Budapest II: 16.15 Szórakoztató zene. 17.40 Énekkar hangversenye. 18. A ló a világtörténelemben. 18.30 Hárfakettős. 18.50 A rádiózenekar hangversenye. 19.40 A budapesti felső zeneiskola harminc éves fennállásának jubiláris estje. Közben kb. 20.30 Hírek.

## Minden családban legalább egy „HANGYA” üzletrész!

Egy üzletrész 1000 lei, részletekben is törleszthető, beiratási díj 50 lei. Üzletrészjegyzés naponta, vasárnapokon is d. e. 9—12 óráig.

## „Furnica-Hangya”

Fogyasztási Szövetkezet Timisoara (Temesvár) I., Bul Regina Maria 8

